

Raamattu

Raamatun synty

- Kaksi osaa: Vanha ja Uusi testamentti
- Koottu Palestiinassa ja sen lähialueilla.
- Kokoamiseen meni aikaa n. tuhat vuotta
 - viimeisimmät tekstit valmistuivat n. 150 jaa

Kirjoittajat ja kieli

- Kaikkia kirjoittajia ei tunneta nimeltä.
- Kirjat oli tapana nimetä kuuluisan henkilön tai sen mukaan mikä on kirjan sisältö tai kenelle se on osoitettu.

- Aluksi Vanhan testamentin kertomukset levisivät suullisena perimätietona, kirjoitustaidon myötä (n. 1000 eaa) kertomukset kirjoitettiin muistiin [heprean kielellä](#).
- Uusi testamentti on kirjoitettu [kreikaksi](#).

Deuterokanoniset kirjat

- Suomeksi (kaikki) Raamatut eivät sisällä Vanhan testamentin nuorimpia kirjoituksia.
- Näitä kirjoituksia kutsutaan deuterokanonisiksi kirjoiksi.
 - deuterokanoninen tarkoittaa toista kanonia, toisella sijalla olevaa.
- Protestanttiset kirkot kutsuvat näitä kirjoituksia apokryfikirjoiksi.

Raamatun lukeminen

- Raamatussa on monia kirjoja.
- Kirjat koostuvat luvuista.
- Kirjojen luvut koostuvat jakeista.
- Raamatun kohtia merkitään lyhenteillä (esim. Joh. 3:16).
- Mikä esimerkissä on kirjan nimi, mikä luku ja mikä jae?

Raamatun tutkimus ja tulkinta

- Raamatun kirjat ovat syntyneet tiettyyn tilanteeseen, tiettyä tarkoitusta varten.
- Vanha testamentti on Israelin kansan pyhää perimätietoa.
- Raamattua tutkitaan tieteellisesti. Tutkimus on kriittistä.

- Tieteellinen tutkimus ei tutki onko Raamatun sanoma totta.
- Ortodoksinen kirkko tulkitsee Raamattua pyhien kirkkoisien avulla.
- Raamatusta on olemassa kaksi kaanonია eli hyväksyttyä sisällysluettelo.

Viisaus- eli opetuskirjat

- Kirjoja yhdistää viisaus.
- Raamatun viisaus on jumalallista alkuperää.
- Tärkeää opetusta kasteeseen valmistautuville.

Profeetat

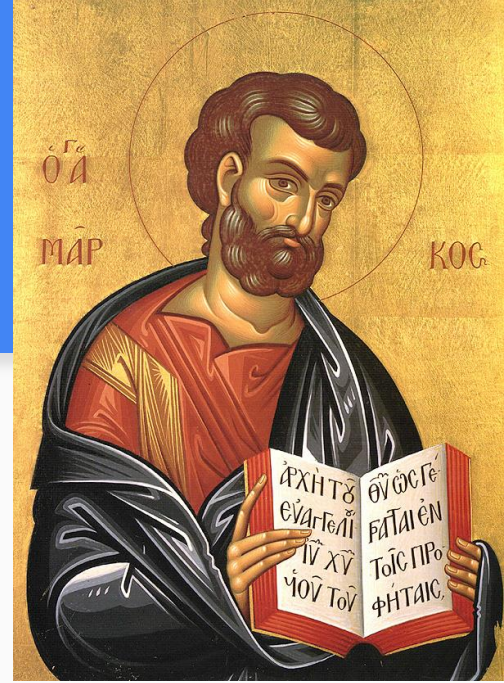
- Vanhan testamentin kirjaprofeetat ovat Jumalan valitsemia.
- Profeettojen sanoma tuli Jumalalta.
- Profeetat pyrkivät palauttamaan Jumalan kanssa Siinailla tehdyn liiton.

Evankeliumi

- evankeliumi = ilosanoma
- Evankeliumi kertoo Jeesuksen toiminnasta.
- Evankeliumi on yksi kertomus, jolla on neljä tulkitsijaa.
 - Markus (60-l jaa)
 - Matteus (70-l jaa)
 - Luukas (80-l jaa)
 - Matias (90-l jaa)

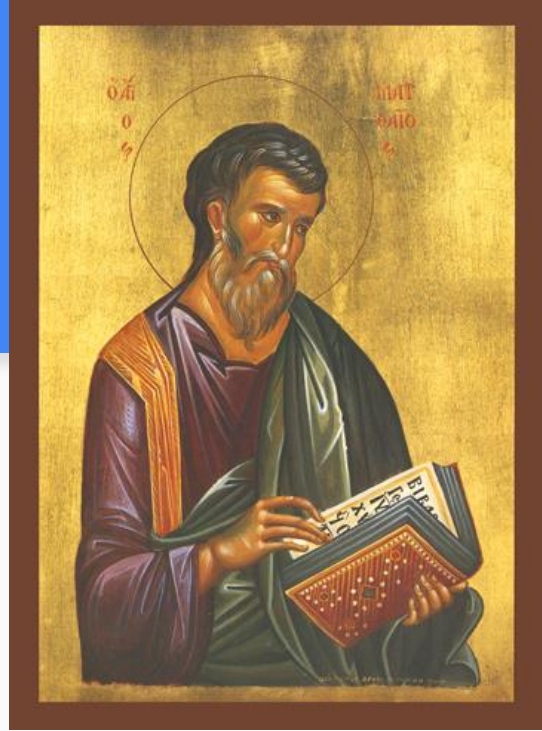
Evankelista Markus

- Apostoli Pietarin apulainen ja tulkki.
- Hänen evankeliuminsa on vanhin ja lyhyin.
- Kirjoitti ihmisille, jotka eivät tienneet juutalaisista tavoista.
- Kuva: Wikimedia Commons

Evankelista Matteus

- Publikaani, jonka Jeesus kutsui.
- Kirjoitukset suunnattu juutalaisille.
- Haluaa osoittaa, että Jeesus on profeettojen ennustama Messias.
- Kuva: Wikimedia Commons

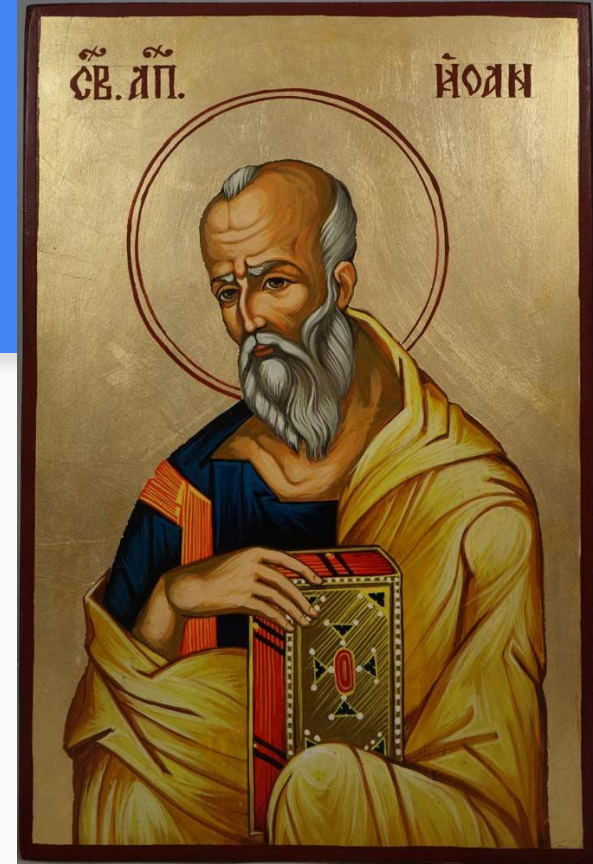
Evankelista Luukas

- Pakanuudesta kristityksi kääntynyt.
- Toimi perimätiedon mukaan lääkärinä, historioitsijana ja ensimmäisenä ikonimaalarina.
- Evankeliumissa esitetään oikeäriestyyttä...

Evankelista Johannes

- “Hengellinen evankeliumi”
- Luetaan pääsiäiskaudella.
- Kertoo Jeesuksesta kaikkein syvällisimmin.

Tehtävä

- 1. Kummassa testamentissa Viisaukirjat ovat?
- 2. Kummassa testamentissa evankeliumit ovat?
- 3. Kummassa testamentissa Profeetat ovat?
- 4. Mistä evankeliumit kertovat?
- 5. Kuka evankelista oli ensimmäinen ikonimaalari?
- 6. Kenen kirjoittama evankeliumi on vanhin?

Apostolien teot

- Kertoo Jerusalemin seurakunnan vaikeuksista ja apostoli Paavalin työstä.
- Apostoli Paavalin lähetysmatkoja edelsi riita apostoli Pietarin kanssa.
- Paavali halusi, että kristittyjen ei tarvitse noudattaa juutalaisia tapoja, kun taas Pietari halusi, että tapoja noudatetaan.

Paavalin kirjeet

- Paavali perusti lähetysmatkoillaan seurakuntia ja piti niihin yhteyttä kirjeillä.
- Osa Paavalin kirjeistä on hänen oppilaidensa kirjoittamia.
- Paavali oli vakuuttunut, että Jeesus oli profeettojen ennustama Messias eli Kristus.

Johanneksen ilmestys

- UT:n ainoa profeetallinen kirja.
- Kirja on kirjoitettu kristittyjen vainojen aikana (95 jaa).
- Kirja kertoo Johanneksen näkemistä näyistä.
- Kirjaa ei ole tarkoitettu ihmisten pelottelemiseen maailmanlopulla, vaan antamaan toivoa vainotuille.
- Ortodoksinen kirkko ei käytä tätä kirjaa

Tehtävä

1. Kuka halusi, ettei kristittyjen tarvitse noudattaa juutalaisia tapoja?
2. Mitä Paavali perusti?
3. Mistä Paavali oli vakuuttunut?
4. Missä tilanteessa Johanneksen ilmestys on kirjoitettu?
5. Mikä on Uuden testamentin ainoa profeetallinen kirja?